

§ 35 Lausunnon antaminen väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta

1. *Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?*

Ohjelmassa ei ole onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin, strategiisiin linjauksiin ja toimenpiteisiin. Perustelut ja johtopäätökset eivät kaikilta osin perustu todellisiin tarpeisiin eikä kokonaistaloudellista vertailua eri hankkeiden välillä ole tehty tasapuolisesti. Avoimuuden puute vaivaa erityisesti investointiohjelmaa, jonka hankkeet näyttäytyvät lähinnä mielivaltaisesti valikoiduilta. Valtatie 8 Laitilan kohdan perusparannuksen jättämiselle listan ulkopuolelle ei ole todellisia kestäviä perusteita.

"Vt 8 risteysjärjestelyt Laitilassa" on ensi sijassa valtakunnallisesti tärkeä hanke. Läntisessä Suomessa ei ole sujuvaa liikenteen pitkäjänteisyyttä pohjois-eteläsuunnassa, eikä myöskään korvaavaa raideyhteyttä. Sujuva tavara- ja henkilöliikenne sekä ovat teollisuudelle äärettömän tärkeitä koko valtatie osalta. Huolensa toimenpiteiden kiireellisyydestä ovat esittäneet mm. UPM-Kymmene Oyj (Rauman tehtaat) sekä Valmet Automotive Oyj (Uusikaupunki). Samaa viestiä ovat tuoneet esille lukuisat muut teollisuusyritykset. Suurin osa näistä toimii vientiteollisuuden parissa, joten johtopäätöksenä tästä voidaan päätellä kyseessä olevan koko kansantaloudelle merkittävästä eurooppalaiseen TEN-T verkkoon kuuluvasta väylästä. Suurin osa Suomen meriteollisuusala toimii läntisessä Suomessa ja sujuvat liikenneyhteydet ovat tärkeitä yhteistyötä tekeville telakoille. Huoltovarmuuden merkitystä ei voi väheksyä, sillä kyse on ainoasta läntisen Suomen liikenneyhteydestä rannikkokaupunkien välillä.

Voidaan hyvällä syyllä todeta, että vt 8 Laitilan perusparannuksen pitkittyminen ja siirtyminen määrittelemättömään tulevaisuuteen aiheuttaa merkittävää haittaa Laitilalle. Kaupungin omat taloudelliset panostukset suunnitteluun sekä työmäärä ovat olleet huomattavia. Laitilan kaupunki on työstänyt lukuisia hankkeeseen liittyviä keskusta-alueen asemakaavoja ja kaupungin keskustan kehittyminen onkin pitkälti sidoksissa vt 8 hankkeen toteutumiseen. Tästä johtuen tuntuu oudolta, että kohdetta ei ole nähty tarpeelliseksi ottaa mukaan väyläviraston ohjelmakokonaisuuteen 2026-2034. Pitkäjänteinen kaupunkisuunnittelu tehdään valtion toimesta näin ollen mahdottomaksi. Väylävirastosta on esitetty kantoja, joiden mukaan jo suunnitellut hankkeet jäävät harvoin toteutumatta. Laitilan risteysjärjestelyjen lukuisat suunnittelukerrat kertovat jotain muuta.

Vt 8 Laitilan kohdan hanke olisi toteutuessaan merkittävä parannus myös tärkeän kantatie 43 liikenteen sujuvoittamiseksi, sillä hanke koskee nimenomaisesti vt 8 ja kantatie 43 risteysaluetta. Kantatie 43 yhteysväli Uudestakaupungista Laitilaan onkin erityisen liikennöity ja Vakka-Suomen elinkeinoelämän kannalta tärkeä. Vt 8 Laitilan kohdan hanke parantaisikin huomattavasti Uudenkaupungin suunnalta Laitilaan ja siitä joko vt 8 taikka kantatie 43 pitkin eteenpäin jatkavan raskaan

liikenteen sujuvuutta. Hankkeeseen liittyvät kantatie 43 katuliittymien muuttaminen kiertoliittymiksi parantaisi myös merkittävästi kantatie 43 liikenneturvallisuutta.

2. **Perusväylänpidon suunnitelma:** onko perusväylänpitoon osoitettu rahoitus kohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?

Perusväylänpidon merkittävä rahoituksen laskeminen vuosille 2027 - 2029 on huolestuttavaa. Määrärahojen korjauksiin osoitettavissa oleva rahoitus mahdollistaa ainoastaan vilkasliikenteisten väylien välttämättömät korjaustoimenpiteet, jolloin toimenpiteiden ulkopuolelle jäävät vähemmän liikennöidyt, mutta silti elinkeinoelämälle tarpeelliset tiet. Korjausvelka tulee kasvamaan tulevana vuosina. Väylävirastolla ei esitetyllä rahoituksella ole mahdollisuuksia hoitaa tehtävänsä.

3. **Suunnitteluohjelma:** mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?

Uusien kohteiden suunnittelun aloittamiseen tulisi suhtautua kriittisesti, koska valmiita suunnitelmia on toteuttamatta. Resursseja tulisi ohjata tulevaisuudessa ainoastaan sellaisiin suunnitelmiin, joiden toteutumisesta on varmuus.

4. **Investointiohjelma:** miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivityksen yhteydessä sille määritetyn talouskehyksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?

Ohjelmaa pitää muuttaa siten, että toteutuslistalle nostetaan kansantaloudelle tärkeimmät hankkeet ja teollisuuden toimintaedellytyksiä tehokkaimmin tukevia investointikohteita. Huomiotta ei voi myöskään jättää sitä, että vt 8 on aivan keskeinen väylä Suomen huoltovarmuuden kannalta. Näkemyksemme mukaan nyt esitetty ohjelmakokonaisuusluonnos osoittaa, että se ei johda tarkoituksenmukaisimpien hankkeiden priorisointiin riittävässä määrin. Nyt esitetyllä tavalla ohjelma sivuuttaa myös hankkeiden selkeän toteutusvalmiuden ja hukkaa suuren määrän jo tehtyä suunnittelutyötä jättämällä kiistatta merkittävän vt 8 Laitilan kohdan hankkeen kokonaan investointiohjelman ulkopuolelle.

5. **Ohjelmakokonaisuus:** miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?

Ohjelmien esittäminen yhtenä kokonaisuutena on selkeä parannus aiempaan ja selkeyttää väyläviraston toimintaa.

6. *Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?*

Laitilan kaupunki esittää vahvan pettymyksensä valtakunnallisesti merkittävän vt 8 Laitilan kohdan perusparannuksen puuttumiseen ohjelmasta. Laitilan kaupunki

toivookin, että ohjelmaa korjataan tältä osin. Tiejakso Laitilan kohdalla liikennevaloineen poikkeaa muusta vt 8 tieosuudesta. Keskustan kohdalla paikallinen liikenne ja päätien liikenne sekoittuvat ja tie ei täytä tärkeimmille päätieyhteyksille asetettuja tavoitteita. Parantamisen tavoitteena onkin korjata puutteet tien laatutasossa, liikenteen sujuvuudessa ja turvallisuudessa sekä tukea kaupungin kehittämisedellytyksiä. Hanke poistaisi kriittisen pullonkaulan vt 8 varrelta ja edistäisi merkittävästi päätieyhteyksille asettuja laatutavoitteita. Lisäksi hanke sujuvoittaisi tärkeää kantatie 43 yhteyttä Udestakaupungista Laitilaan ja edelleen eteenpäin.

Ottamalla vt 8 Laitilan kohdan hankkeen mukaan ohjelmakokonaisuuteen on selvää, että ohjelma toteuttaisi Liikenne 12- liikennejärjestelmäsuunnittelulle asetettuja tavoitteita.